

IC 1285/05

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2006r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	SSO Beata Burian
Protokolant	Ewelina Promna

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2006r. we Wrocławiu

sprawy

z powództwa Anety S.
przeciwko ~~X.~~

o zapłatę i nakazanie

- I. zasądza od strony pozwanej ~~X.~~ na rzecz powódki Anety S. kwotę 15000zł /piętnaście tysięcy złotych/;
- II. oddala dalej idące powództwo;
- III. ustala wpis ostateczny żądania nakazania stronie pozwanej złożenia oświadczenia odpowiedniej treści i formie na kwotę 600zł;
- IV. nakazuje stronie pozwanej, aby uiszcza na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwotę 1150zł tytułem części brakującej opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której powódka została zwolniona;
- V. obciąża Skarb Państwa Sąd Okręgowy we Wrocławiu kwotą 600zł stanowiącą pozostałą część brakującej opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której powódka została zwolniona;

Uzasadnienie

Aneta S. wytoczyła powództwo przeciwko X. o zasądzenie kwoty 15000zł oraz nakazanie stronie pozwanej opublikowania w „Gazecie Wrocławskiej” oraz „Gazecie Lubuskiej” oświadczenia o treści: „
 X. przeprasza rodziców zmarłego Andrzeja Krzysztofa S. za nieprawdziwe informacje, że zwłoki ich synka po sekcji zwłok wykonanej w dniu 21 maja 2004r. w X. wróciły przygotowane do godnego pogrzebu. Ponieważ w stanie faktycznym były nieprzygotowane do pogrzebu, niepozszywane i w kawałkach z rąk pracowników X.” Uzasadniając żądanie pozwu wyjaśniono, iż w dniu 21 maja 2004r. w X. została przeprowadzona sekcja zwłok zmarłego, małoletniego Andrzeja Krzysztofa S. Po dokonanej sekcji zwłoki dziecka wróciły do prosektorium Zakładu Pogrzebowego „Arka” w Głogowie zawinięte w brudną pieluchę i zapakowane w foliowy worek w stanie niepozszywanym, z obciętą główką. Po wykonanej sekcji zwłoki nie zostały zatem przygotowane do godnego pochówku. W wyniku czego matka nie potrafiła rozpoznać zwłok synka, a to spowodowało dwukrotny pogrzeb. Ponadto w prasie ukazywały się informacje, udzielane przez pracownika strony pozwanej dr n. med. Jerzego K. że zwłoki po sekcji wróciły pozszywane i przygotowane do pogrzebu, a rodzice mówiąc, że wróciły w kawałkach są niespełna rozumu. Zdaniem powódki takie wypowiedzi naruszyły jej dobra osobiste oraz naraziły powódkę na utratę czci i honoru.

X. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, iż przeprowadzone przez dr Jerzego K. w dniu 21 maja 2004r. sądowo – lekarskie oględziny zwłok Andrzeja Krzysztofa S. zostały wykonane na zlecenie Prokuratury Rejonowej w Głogowie wobec podejrzenia przestępnego spowodowania śmierci dziecka. Była to zatem czynność procesowa, o której zakresie i sposobie wykonania decyduje prokurator. Podczas oględzin na skórze owłosionej głowy i niemal całych kościach pokrywy czaszki zostały stwierdzone obrażenia zadane prawdopodobnie tępym narzędziem. Stwierdzenie to spowodowało konieczność wykonania dodatkowych cięć sekcyjnych oraz zabezpieczenia materiału dowodowego w postaci całej skóry głowy i całej mózgowiczaszki zmarłego, które następnie zostały wykorzystane jako materiał dowodowy, na podstawie którego została wydana opinia przez biegłych z zakresu

badań traseologicznych i techniki kryminalistycznej przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu. W konsekwencji rekonstrukcja szczątków w celu nadania im godnego wyglądu nie była możliwa, a obecnie nie ma przepisów określających zasady postępowania ze zwłokami po zakończeniu sekcji. Biorąc pod uwagę okoliczności wykonywania oględzin lekarskich oraz ich cel nie zostały naruszone przez biegłego dobra osobiste zmarłego Andrzeja Krzysztofa S., gdyż działanie biegłego nie było bezprawne. Po zakończeniu oględzin i pobraniu materiału biegły owinął szczątki w tkaninę, a następnie zostały one przewiezione do prosektorium w Głogowie i prokurator prowadzący postępowanie wydał postanowienie o zezwoleniu na pochówek. Ponadto w piśmie z dnia 9 lutego 2002r. strona pozwana zarzuciła, iż dr Jerzy K. nigdy nie był i nie jest rzecznikiem prasowym.

a więc wszelkie wypowiedzi udzielane przez niego nie były dokonywane w imieniu strony pozwanej.

Postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2005r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia uznał się niewłaściwym i na podstawie art. 200 § 1 k.p.c. w związku z art. 17 punkt 1 k.p.c. sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu jako właściwemu do jej rozpoznania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 kwietnia 2004r. urodził się Andrzej Krzysztof S., syn Andrzeja i Anety S.

dowód: akta Prokuratury Rejonowej w Głogowie sygn. akt 3 Ds. 854/04, zwłaszcza pismo Prokuratora z dnia 24.05.2004r.;

Andrzej Krzysztof S. zmarł w dniu 18 maja 2004r. w szpitalu w Legnicy tj. w 25 dniu swego życia. Postanowieniem z dnia 17 maja 2004r. wszczęto śledztwo w sprawie spowodowania ciężkiego uszkodzenia ciała u Andrzeja Krzysztofa S., tj. o czyn z art. 156 § 1 k.k. Postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Głogowie z dnia 19 maja 2004r. zlecono sporządzenie przez biegłych lekarzy medycyny sądowej z X. opinii na okoliczność rodzaju i mechanizmu powstania obrażeń u małoletniego Andrzeja Krzysztofa S., przyczyn jego zgonu, etiologii stwierdzonych u niego podtwardówkowego krwaka prawostronnego oraz krwaka śródmózdkowego, stanu zdrowia w chwili urodzenia i zgonu oraz postępowania lekarzy i personelu medycznego w okresie porodu i w trakcie leczenia Andrzeja Krzysztofa S. zgodnie z zasadami wiedzy medycznej.

dowód: akta Sądu Okręgowego w Legnicy sygn. akt III K 6/05,
zwłaszcza postanowienie z dnia 17.05.2004r. o wszczęciu
śledztwa; postanowienie z dnia 19.05.2004r. o zasięgnięciu
opinii biegłego sądowego;
przesłuchanie powódki Anety S., k. 145v – 147;

W dniu 21 maja 2004r. dr n. med. Jerzy K., zatrudniony w ~~X~~ na podstawie
postanowienia Prokuratury Rejonowej w Głogowie z dnia 19 maja 2004r. przeprowadził
ogłędziny i sekcję zwłok zmarłego niemowlęcia Andrzeja Krzysztofa S.,

dowód: protokół sądowo - lekarskich oględzin i sekcji zwłok k. 46 – 50;
zeznania świadka Jerzego K., k. 122 – 125;

W toku przeprowadzonej sekcji zwłok biegły zabezpieczył dla celów prowadzonego
postępowania karnego skórę powłok miękkich czaszki i kości sklepienia czaszki poprzez
dokonanie cięć sekcyjnych na wysokości brwi i dna tylnego dołu czaszki. W toku sekcji
dokonano również cięć sekcyjnych z otwarciem jamy klatki piersiowej i jamy brzusznej oraz
cięć w innych okolicach ciała, które miały na celu poszukiwanie podbiegnięć krwawych.

dowód: protokół sądowo - lekarskich oględzin i sekcji zwłok k. 46 – 50;
zeznania świadka Jerzego K., k. 122 – 125;

Po przeprowadzonej sekcji zwłoki Andrzeja Krzysztofa S. owinięte w białą
tkaninę zostały przekazane do pochówku w postaci szczątków, nie były zszyte. W dniu 24
maja 2004r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Głogowie zezwolił na pochowanie zwłok
dziecka.

dowód: pismo Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Głogowie z dnia
24.05.2004r. k. 69;
zeznania świadka Anny B., k. 72 – 73v;
zeznania świadka Jerzego K., k. 122 – 125;
przesłuchanie powódki Anety S., k. 145v – 147;

W dniu 27 maja 2004r. pracownik prosektorium w Głogowie z własnej inicjatywy
dokonał zszycia zwłok.

dowód: zdjęcie k. 68a;
zeznania świadka Anny B., k. 72 – 73v;
przesłuchanie powódki Anety S., k. 145v – 147;

W czasie pogrzebu wyznaczonego na dzień 28 maja 2004r. nie doszło do pochówku
zwłok dziecka, gdyż rodzina zmarłego nie rozpoznała zwłok jako ciała niemowlęcia Andrzeja
Krzysztofa S.. Na skutek zawiadomienia o tym Prokuratora Rejonowego w Głogowie
postanowieniem z dnia 2 czerwca 2004r. powołano biegłych lekarzy medycyny sądowej

Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Bydgoszczy w celu ustalenia biologicznego pochodzenia zwłok, zwłaszcza czy Aneta S. jest biologiczną matką noworodka. W dniu 2 czerwca 2004r. pobrano wycinki z ciała noworodka przewiezonego w postaci szczątków z X, a następnie zszytego przez pracownika zakładu pogrzebowego celem przeprowadzenia zleconych badań. Biegli w toku przeprowadzonych badań ustalili, iż wycinki pobrane w czasie sekcji zwłok Andrzeja Krzysztofa S. oraz wycinki pobrane w dniu 2 czerwca 2004r. pochodzą od tej samej osoby oraz, że z bardzo wysokim prawdopodobieństwem Aneta S. jest matką dziecka, zaś Andrzej S. z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością jest jego ojcem.

dowód: akta Sądu Okręgowego w Legnicy sygn. akt III K 6/05, zwłaszcza pismo Andrzeja i Anety S. z dnia 31.05.2004r.; postanowienie z dnia 2.06.2004r. o powołaniu biegłego lekarza medycyny sądowej w celu pobrania materiału do badań genetycznych; protokół oględzin zwłok z dnia 2.06.2004r.; protokół pobrania materiału porównawczego z dnia 2.06.2004r.; postanowienie z dnia 2.06.2004r. o zasięgnięciu opinii biegłych lekarzy medycyny sądowej Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Bydgoszczy w celu ustalenia biologicznego pochodzenia zwłok; sprawozdanie z badań genetycznych z dnia 23.06.2004r.
zeznania świadka Anny B. k. 72 – 73v;
przesłuchanie powódki Anety S. k. 145v – 147;

W dniu 4 czerwca 2004r. Aneta i Andrzej S. oświadczyli Prokuratorowi Rejonowemu w Głogowie, iż zwłoki przewiezone z X należą do ich dziecka Andrzeja Krzysztofa S. W tym samym dniu Prokurator Rejonowy w Głogowie ponownie zezwolił na pochowanie zwłok Andrzeja Krzysztofa S.

dowód: akta Sądu Okręgowego w Legnicy sygn. akt III K 6/05, zwłaszcza zaświadczenie Prokuratury Rejonowej w Głogowie z dnia 4.06.2004r.
przesłuchanie powódki Anety S. k. 145v – 147;

W dniu 1 czerwca 2004r. Aneta i Andrzej S. zawiadomili Prokuratora Rejonowego w Głogowie o popełnieniu przestępstwa znieważenia zwłok ich syna Andrzeja Krzysztofa S. poprzez wydanie ich po przeprowadzonej sekcji zwłok w stanie nieposzwywanym, czyli nie przygotowanym do godnego pochówku. W dniu 13 sierpnia 2004r. Prokurator Rejonowy w Głogowie postanowił odmówić wszczęcia dochodzenia w sprawie o znieważenie zwłok Andrzeja S. wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego. Postanowienie to jest prawomocne.

dowód: akta Prokuratury Rejonowej w Głogowie sygn. akt 3 Ds. 854/04, zwłaszcza pisma Anety i Andrzeja S. z dnia 1.06.2004r., 7.06.2004r.; postanowienie z dnia 13.08.2004r.; zażalenie z dnia 6.09.2004r.; zarządzenie z dnia 17.09.2004r.; zażalenie z dnia 1.10.2004r.; postanowienie Prokuratora Okręgowego w Legnicy z dnia 20.10.2004r.; postanowienie Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 17.11.2004r.

Anna B. jest dziennikarką i pracuje w Gazecie Lubuskiej w oddziale obsługującym Głogów i powiat głogowski. W ramach zbierania informacji rozmawiała ona z Jerzym K. jako przedstawicielem ~~X~~ o sprawie stanu w jakim zwłoki Andrzeja Krzysztofa S. zostały przekazane do pochówku. Na podstawie tej rozmowy przygotowała artykuł, który w dniu 31 maja 2004r. opublikowano w Gazecie Lubuskiej pod tytułem „Zaplanowany na piątek pogrzeb niemowlęcia nie odbył się. Nie nasz synek”

dowód: Gazeta Lubuska z 31.05.2004r., zwłaszcza strona 3 k. 98;
zeznania świadka Anny B. k. 72 – 73v;
zeznania świadka Jerzego K. k.122 – 125;

W artykule tym Anna B. napisała: „W Zakładzie Medycyny Sądowej zapewniono nas, że jest to niemożliwe, a rodzice dziecka opowiadają jakieś bzdury. Po badaniu każde ciało jest tak przygotowywane, by było gotowe do ubrania i pochówku – zapewnił lekarz odpowiedzialny za kontakty z mediami. Te zwłoki odesłaliśmy do Głogowa właśnie w takim stanie”. Ten fragment artykułu stanowi ocenę Anny B. wypowiedzi przedstawiciela ~~X~~ Anna B. nie zwracała się o udzielenie przez Jerzego K. pozwolenia na opublikowanie ww. fragmentu jako jego wypowiedzi.

dowód: Gazeta Lubuska z 31.05.2004r., zwłaszcza strona 3 k. 98;
zeznania świadka Anny B. k. 72 – 73v;
zeznania świadka Jerzego K. k. 122 – 125;

W dniu 4 czerwca 2004r. w Gazecie Wrocławskiej - Słowo Polskie opublikowano artykuł zatytułowany „Zdecydują badania. Lekarz odrzuca sugestię rodziny o podmianie zwłok noworodka”. Autorką artykułu jest Dorota S. używająca pseudonimu Dorota Nyk.

dowód: Gazeta Wrocławska – Słowo Polskie z dnia 4.06.2004r., zwłaszcza strona 6 k. 109;
zeznania świadka Anny B. k. 72 – 73v;
zeznania świadka Jerzego K. k. 122 – 125;

Jerzy K. jest pracownikiem naukowo – dydaktycznym ~~X~~

Nigdy nie pełnił obowiązków rzecznika

prasowego X

Kierownik X

prof. dr hab. Barbara Ś. wyznaczyła go

jako osobę właściwą do kontaktów z mediami w sprawach z zakresu działania tej jednostki.

dowód: zeznania świadka Jerzego K. k. 122 – 125;

Sąd zważył, co następuje:

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, zeznaniach świadków Anny B., Jerzego K. i przesłuchaniu powódki Anety Ś.

Wytaczając powództwo Aneta Ś. domagała się zasądzenia od X kwoty 15000zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych powódki oraz jej małoletniego syna Andrzeja Ś. i opublikowania w prasie oświadczenia o treści wymienionej w pozwie.

Zgodnie z treścią art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny /art. 24 § 1 k.c./. Przepis art. 448 k.c. stanowi, iż w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Ponadto, jak wynika z treści art. 24 § 2 k.c., jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych, czyli na podstawie przepisów o czynach niedozwolonych /art. 415 i n. k.c./. Stosowane środki ochrony dóbr osobistych zależą zatem od tego, czy istnieje jedynie zagrożenie naruszenia dóbr osobistych, czy też naruszenie to już nastąpiło. Jeżeli dobro osobiste jest zagrożone cudzym działaniem można żądać zaniechania tego działania /art. 24 §

1 k.c./ W razie naruszenia dobra osobistego można żądać usunięcia jego skutków /art. 24 § 1/, naprawienia szkody majątkowej jaka naruszeniem została wyrządzona /art. 24 § 2/, a w wypadkach wskazanych w ustawie także uiszczenia – tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę – odpowiedniej sumy pieniężnej na rzecz poszkodowanego lub na wskazany przez niego cel społeczny /art. 24 § 1 i art. 448 k.c./.

Do przesłanek ochrony dóbr osobistych za pomocą środków niemajątkowych, a więc nie związanych z bezpośrednimi świadczeniami majątkowymi na rzecz pokrzywdzonego lub osób trzecich, które przysługują pokrzywdzonemu w przypadku zagrożenia lub naruszenia ich dóbr osobistych należą:

- zagrożenie lub naruszenie dóbr osobistych;
- bezprawny charakter działania wywołujący to zagrożenie lub naruszenie.

Tylko wystąpienie wszystkich tych przesłanek łącznie rodzi odpowiedzialność za zagrożenie lub naruszenie dóbr osobistych. W myśl reguły dowodowej z art. 6 k.c. dochodzenie odpowiedzialności za zagrożenie lub naruszenie dóbr osobistych wymaga, aby pokrzywdzony wykazał w procesie okoliczności, z których wywodzi skutki prawne dla siebie korzystne. W konsekwencji więc przyjąć należy, że na pokrzywdzonym spoczywa ciężar udowodnienia faktu zagrożenie lub naruszenie jego dóbr osobistych. Nie jest on natomiast zobowiązany do wykazania bezprawności działania powodującego zagrożenie lub naruszenie jego dóbr albowiem z treści art. 24 § 1 k.c. wynika domniemanie, iż działanie powodujące zagrożenie lub naruszenie dobra osobistego pokrzywdzonego jest bezprawne. Zatem jeżeli pokrzywdzony udowodni, że doszło do zagrożenia lub naruszenia jego dóbr osobistych sprawca może uwolnić się od odpowiedzialności wykazując, iż jego działanie powodujące zagrożenie lub naruszenie tych dóbr pokrzywdzonego nie było bezprawne. Wprowadzając konstrukcje domniemania bezprawności ustawodawca przerzucił bowiem na sprawcę ciężar dowodu braku bezprawności działania powodującego zagrożenie lub naruszenie dobra osobistego pokrzywdzonego.

Jeśli chodzi o ochronę dóbr osobistych za pomocą środków majątkowych to przepis art. 448 k.c. przyznaje pokrzywdzonemu dwa roszczenia. Mianowicie prawo żądania zasądzenia na swoją rzecz odpowiedniej sumy pieniężnej za krzywdę doznaną naruszeniem jego dóbr osobistych lub prawo żądania zasądzenia na wskazany przez niego cel społeczny odpowiedniej sumy pieniężnej. Przed sądem uprawniony może jednak dochodzić tylko jednego z nich – wybranego przez siebie albowiem roszczenia te przysługują jemu alternatywnie. Do warunków ochrony dóbr osobistych za pomocą środków majątkowych należą naruszenie dobra osobistego pokrzywdzonego spowodowane bezprawnym

zawinionym działaniem sprawcy wyczerpującym przesłanki odpowiedzialności deliktowej zawarte w przepisach kodeksu cywilnego. Tylko wystąpienie wszystkich tych przesłanek łącznie rodzi obowiązek zapłaty zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych; ciężar udowodnienia tych okoliczności spoczywa na powódzie /art. 6 k.c./.

W świetle powyższych rozważań należy uznać, iż Aneta S. mogła wytoczyć powództwo jedynie o ochronę własnych dóbr osobistych a domagając się zasądzenia zadośćuczynienia mogła to uczynić na własną rzecz lub na oznaczony cel społeczny. Istotną cechą dóbr osobistych jest bowiem ich ścisły związek z podmiotem, któremu one przysługują. Konsekwencją tego ścisłego związku jest to, że sam fakt bycia człowiekiem przesądza o posiadaniu dóbr osobistych, a jednocześnie śmierć człowieka powoduje ustanie ochrony jego dóbr osobistych. Przy czym nie oznacza to, że poza wszelką ochroną pozostaje pamięć o osobach nieżyjących albowiem osoby im najbliższe mogą domagać się ochrony własnych dóbr osobistych związanych z szeroko rozumianym kultem pamięci osoby zmarłej. Ponieważ Andrzej Krzysztof S. zmarł w dniu 18 maja 2004r. jego matka Aneta S. nie mogła domagać się ochrony jego dóbr osobistych skoro z chwilą jego śmierci one wygasły. Powódka mogła zaś żądać ochrony własnych dóbr osobistych polegających na poszanowaniu pamięci osoby zmarłej poprzez traktowanie z należyтым pietyzmem jej zwłok.

Jak ustalono w toku postępowania po przeprowadzeniu w dniu 21 maja 2004r., na podstawie postanowienia Prokuratury Rejonowej w Głogowie z dnia 19 maja 2004r., oględzin i sekcji zwłok zmarłego w 25 dniu życia niemowlęcia Andrzeja Krzysztofa S. przeprowadzających badania pracownicy X. przekazali jego ciało do pochówku owinięte w białą tkaninę w postaci niezszytych szczątków. Przed pogrzebem zszycia zwłok dokonał pracownik prosektorium w Głogowie chcąc zmniejszyć negatywne odczucia rodziców związane ze stanem zwłok po sekcji.

Fakt przeprowadzenia przez biegłego X. dr n. med. Jerzego K. oględzin i sekcji zwłok Andrzeja Krzysztofa S. jak i sposób ich dokonania nie stanowi działania bezprawnego, gdyż biegły dokonał tych czynności na podstawie postanowienia Prokuratury Rejonowej w Głogowie z dnia 19 maja 2004, zgodnie z zasadami obowiązującymi przy dokonywaniu sekcji zwłok. Zresztą sama powódka w piśmie procesowym z dnia 21 lutego 2006r. wyjaśniła, iż nie wnosi zastrzeżeń do zasadności jak i sposobu wykonania tych badań ale co do faktu, iż zwłoki synka nie zostały pozszywane, a oddano je w pieluszcze i worku foliowym do pochówku.

W ramach obowiązującego porządku prawnego brak jest przepisów nakazujących zszywanie zwłok osób zmarłych po dokonanej sekcji zwłok. Jednakże brak takich uregulowań prawnych nie daje podstawy do odmówienia Anecie S. ochrony albowiem przesłanka bezprawności działania ujmowana jest w prawie cywilnym szeroko. Przyjmuje się mianowicie, że bezprawne jest każde działanie sprzeczne z ustawą oraz z zasadami współżycia społecznego. Zdaniem Sądu żegnanie się bliskiej rodziny ze zmarłym poprzez ostatni kontakt z ciałem przed dokonaniem pochówku należy do zasad współżycia społecznego ogólnie przyjętych w naszym kraju. Do takich zasad zdaniem Sądu należy również dostarczanie ubrania osobie zmarłej przez członków rodziny, a następnie uczestniczenie w pożegnaniu przy otwartej trumnie. Zresztą w czasie przesłuchania świadek Andrzej K. potwierdził, iż praktyką stosowaną w ~~X~~ jest „takie przygotowanie ciała po badaniu, by było gotowe do ubrania i pochówku”. Zaś pracownik prosektorium w Głogowie z własnej inicjatywy, zatem kierując się współczuciem i chcąc zmniejszyć negatywne odczucia rodziców związane ze stanem zwłok po sekcji dokonał zeszywania zwłok dziecka.

Sfera uczuciowa związana z kultem pamięci osoby najbliższej może stanowić przedmiot ochrony prawnej na podstawie art. 23 i 24 k.c. Poszanowanie dla bólu spowodowanego śmiercią osoby najbliższej, a zwłaszcza dziecka, jest nakazem moralnym głęboko w społeczeństwie naszym zakorzenionym i stanowi jedną z zasad współżycia. Wszelkie przeto działania naruszające powyższy nakaz pozostają w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego i jako takie są działaniami bezprawnymi w rozumieniu art. 24 § 1 k.c. Sposób oddania po wykonanych badaniach zwłok Andrzeja Krzysztofa S. rodzinie do pochówku niewątpliwie jest sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, gdyż uniemożliwiał ubranie ciała i pożegnanie rodziny ze zmarłym w sposób zwyczajowo przyjęty. Dlatego też należało uznać, iż brak należytego przygotowania zwłok do pochówku jest działaniem bezprawnym. W konsekwencji doszło do naruszenia sfery uczuciowej powódki związanej z kultem osoby zmarłej, co spowodowało u powódki cierpienie psychiczne związane z koniecznością odroczenia pogrzebu, dokonaniem badań genetycznych na okoliczność tego czy powódka jest matką dziecka, które zamierzano pochować, a także z ukazującymi się w prasie informacjami, o tym iż ciało dziecka zostało przygotowane przez ~~X~~ do ubrania i pochówku w sposób należyty.

W tych okolicznościach, na podstawie powołanych przepisów, zasądzono na rzecz Anety S. żądaną kwotę 15000zł jako odpowiednią biorąc pod uwagę rodzaj chronionego

dobra, rozmiar doznanego uszczerbku, charakter następstw naruszenia, a także rodzaj związku emocjonalnego jaki łączy matkę z dzieckiem, przez co niewątpliwie wpływa na intensywność doznawanej przez powódkę krzywdy. Sąd wziął również pod uwagę, iż zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość.

Jednocześnie oddalono żądanie Anety S. . . nakazania stronie pozwanej zamieszczenia w prasie ogłoszenia o treści określonej w pozwie albowiem powódka nie wykazała, aby świadek Jerzy K. . . jako przedstawiciel ~~X~~ . . . udzielił Annie B. . . wywiadu o treści jak w zamieszczonym w dniu 31 maja 2004r. w Gazecie Lubuskiej artykule pod tytułem „Zaplanowany na piątek pogrzeb niemowlęcia nie odbył się. Nie nasz synek”. W czasie przesłuchania Jerzy K. . . przyznał, iż jak pracownik ~~X~~ . . . wyznaczony przez Kierownika tej jednostki rozmawiał z Anną E. . . jednocześnie jednak zaprzeczył, aby jego wypowiedź miała treść jak w ww. artykule. Anna B. . . zaś zeznając przed Sądem oświadczyła, iż zaznaczone przez powódkę fragmenty artykułu stanowiły jej ocenę wypowiedzi przedstawiciela . . . Anna B. . . nie zwracała się o udzielenie przez Jerzego K. . . pozwolenia na opublikowanie ww. fragmentu jako jego wypowiedzi.

W tych okolicznościach, na podstawie powołanych przepisów, orzeczono jak na wstępie.

Rozstrzygnięcie o kosztach oparto na treści art. 100 k.p.c. oraz art. 112 k.p.c. w związku z art. 11 ustawy z dnia 13 czerwca 1967r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /tekst jednolity Dz.U. z 2002r. nr 9, poz. 88 z późn. zm./ i art. 149 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /Dz.U. nr 167, poz. 1398/.

Stwierdzam zgodność z oryginałem

Sekretarz